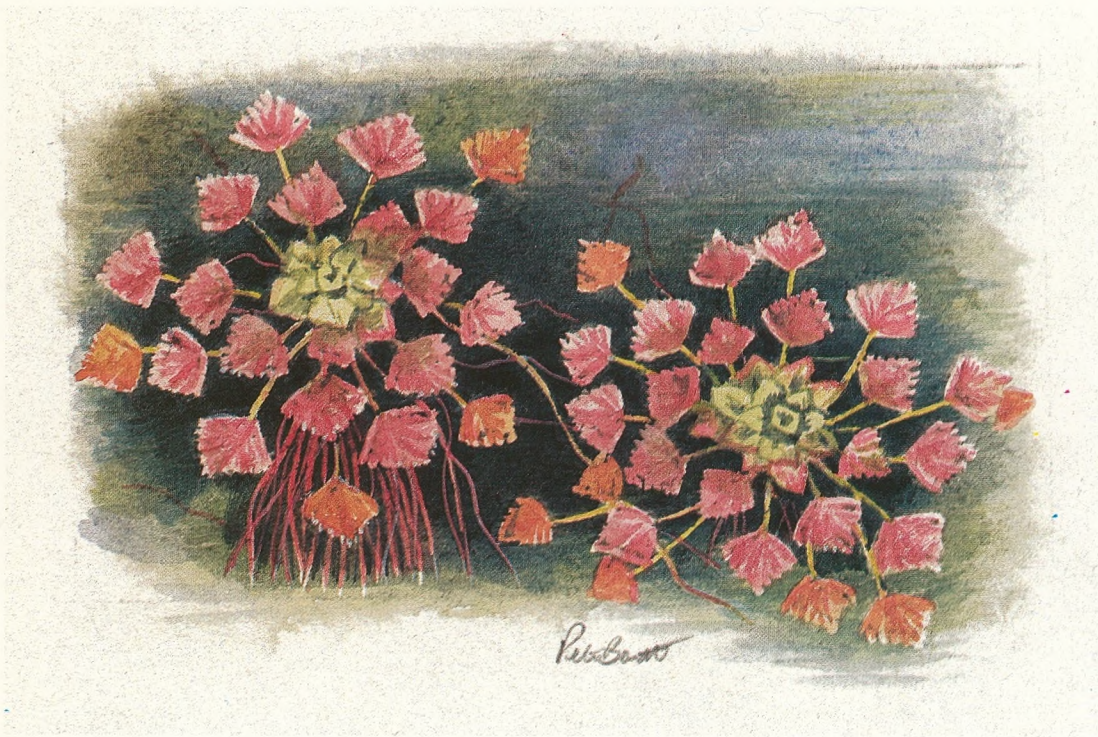

ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ

Το σπάνιο υδρόβιο φυτό *Trapa natans* (σχέδιο P. Barret).

• Ο Εθνικός Δρυμός στις Πρέσπες

Σ' όλο τον κόσμο, τα διάφορα κράτη, έχουν διαλέξει κάποιες περιοχές της επικράτειάς τους που τις προστατεύουν ιδιαίτερα, αποφεύγοντας την υπερβολική εκμετάλλευσή τους και εμποδίζοντας την αλλοίωσή τους.

Οι περιοχές αυτές, που ονομάζονται Εθνικά Πάρκα – και όταν περιέχουν δάση λέγονται επίσης Εθνικοί Δρυμοί (δρυμός = δάσος) – προστατεύονται για πολλούς λόγους: για την εξαιρετική ομορφιά των τοπίων τους, για τις σπάνιες μορφές άγριας ζωής που περιέχουν, για τα χαρακτηριστικά και ακμαία οικοσυστήματά τους, ή ως δείγματα μιας αρμονικής συμβίωσης του ανθρώπου με την φύση, όταν μέσα σ' αυτά υπάρχουν ανθρωπίνοι οικισμοί. Σπανίως σ' έναν Εθνικό Δρυμό συνυπάρχουν πολλά από τα παραπάνω χαρακτηριστικά.

Ο Εθνικός Δρυμός των Πρεσπών, είναι ένας από τους 10 Εθνικούς Δρυμούς της Ελλάδος και ιδρύθηκε κυρίως για να προστατευθούν τα σπάνια είδη πουλιών – πελεκάνοι, κορμοράνοι, ερωδιοί, αρπακτικά – που φωλιάζουν μέσα στα

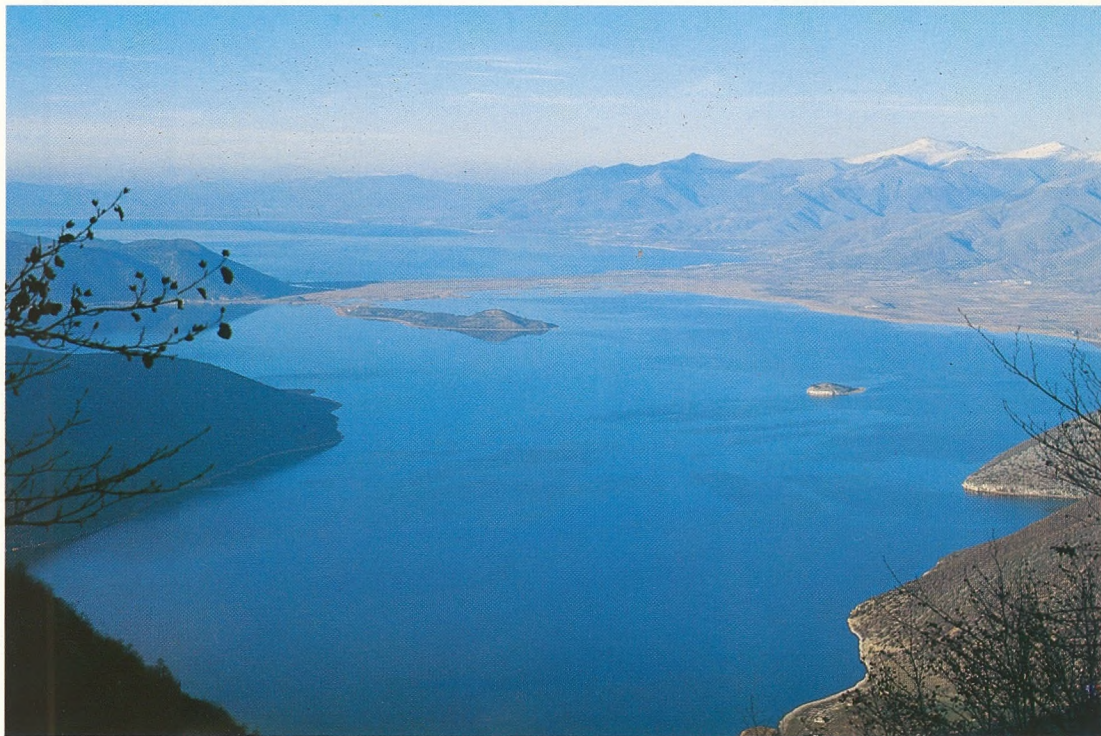
όριά του, καθώς επίσης και μια συστάδα (μοναδική στην Ευρώπη) από αιωνόβια βουνοκυπάρισσα – κέδροι.

Με τον καιρό όμως έγινε ολοένα και ευρύτερα αντιληπτό, ότι η ίδρυση του Εθνικού Δρυμού, δικαιολογείται και από άλλους σοβαρούς λόγους:

- Το τοπίο που δημιουργούν οι λίμνες και τα γύρω βουνά, είναι εξαιρετικής ομορφιάς.
- Μέσα στον περιορισμένο χώρο του Εθνικού Δρυμού υπάρχει μια μεγάλη ποικιλία βιοτόπων.
- Ο αριθμός των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας που υπάρχουν στην περιοχή – δηλαδή η φυσική της ποικιλότητα – είναι, σε σχέση με την έκτασή της, από τους υψηλότερους στην Ελλάδα και ολόκληρη την Ευρώπη.

- Οι παραδοσιακοί οικισμοί και τα βυζαντινά μνημεία της Πρέσπας είναι υψηλής αισθητικής, ιστορικής και επιστημονικής αξίας.

Έτσι στην Πρέσπα έχουμε συνύπαρξη όλων των στοιχείων που είναι σημαντικά για την ίδρυση και λειτουργία ενός Εθνικού Δρυμού ύψιστης σημασίας.

Γενική άποψη της Γρέσπας από το βουνό Τρικλάριο.

• Πως πρέπει να συμπεριφέρεται ο επισκέπτης μέσα στον Εθνικό Δρυμό

Όταν βρισκόμαστε μέσα στον Εθνικό Δρυμό πρέπει να σεβιμάστε διπλά τη φύση και να φερόμαστε διακριτικά και με προσοχή προς κάθε μορφή ζωής: στα λουλούδια, δέντρα, έντομα, σε όλα ανεξαιρέτως τα ζώα, αλλά ακόμη και στα άψυχα στοιχεία του οικοσυστήματος (τα αβιοτικά) στα θράχια, πετρώματα, γεωλογικούς σχηματισμούς, νερά, λίμνες, ποτάμια.

Πρέπει βέβαια να χαιρόμαστε με τις αισθήσεις μας το ωραίο περιβάλλον, αλλά παράλληλα να το αφήνουμε ανέπαφο και ανενόχλητο. Και είναι βέβαιο, ότι υπόλαυση και προστασία μπορούν να συνδυαστούν.

Η ησυχία και η ιρεμία είναι επίσης αγαθά που πρέπει να απολιύσουμε στο Δρυμό. Φωνές και ενοχλητικοί θόρυβοι πρέπει να αποφεύγονται. Το να κόβει κανείς ή να καταστρέφει φυτά, να συλλέγει, να σκοτώνει ή να παρενοχλεί με οποιοδήποτε τρόπο ζώα, όπως είναι φυσικό, απαγορεύεται αυστηρά.

Στις περιοχές που υπάρχουν οι ειδικές πινακίδες που ορίζουν τον πυρήνα του Εθνικού Δρυμού, απαγορεύεται η είσοδος. Εκεί, η φύση πρέπει να αφεθεί ήσυχη, χωρίς ανθρώπινη παρουσία ή παρέμβαση.

Οι περιηγήσεις με βάρκα στις λίμνες επιτρέπονται μόνο από ψαράδες που έχουν ειδική άδεια και μόνο για συγκεκριμένα δρομολόγια.

Τα σκουπίδια που δημιουργούμε πρέπει ή να τα πετάμε στα δοχεία απορριμάτων που υπάρχουν σε πολλά σημεία του Δρυμού, ή να τα παίρνουμε μαζί μας φεύγοντας.

Επειδή ο κίνδυνος πυρκαϊάς είναι μεγάλος, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, το άναμμα κάθε φωτιάς απαγορεύεται αυστηρά. Στη λίμνη Μικρή Πρέσπα μπορεί να ψαρεύει μόνο όποιος έχει ειδική άδεια και μόνο σε ορισμένα σημεία με καλάμι ή πετονιά.

Τέλος, για καλύτερη ενημέρωσή του ο επισκέπτης πρέπει να διαβάσει τις πινακίδες που υπάρχουν σε διάφορα σημεία του Εθνικού Δρυμού και στις οποίες περιγράφεται με κάθε λεπτομέρεια, τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται στον Εθνικό Δρυμό.

• Πώς και πότε μπορεί να έρθει ο επισκέπτης στην Πρέσπα, τι να έχει μαζί του

Μόνο ένας ασφαλτοστρωμένος δρόμος οδηγεί στην Πρέσπα. Είναι ένα παρακλάδι, που βρίσκεται στο 31ο χλμ. του δρόμου Φλώρινας - Καστοριάς ή αντίστοιχα στο 36ο χλμ. Καστοριάς - Φλώρινας. Η Φλώρινα απέχει από την Θεσσαλονίκη 185 χλμ. από τον εθνικό δρόμο Θεσσαλονίκης - Έδεσσας - Φλώρινας. Στην Καστοριά υπάρχει αεροδρόμιο και τακτική αερογραμμή με την Αθήνα. Υπεραστικό λεωφορείο συνδέει την Φλώρινα με την Πρέσπα δύο φορές την ημέρα, για όλο τον χρόνο. Η απόσταση Φλώρινας - Πρέσπας είναι περίπου 45 χλμ.

Για να εκτιμήσει κανείς όλες τις ομορφιές που προσφέρει ο Εθνικός Δρυμός Πρεσπών, θα έπρεπε να τον επισκεφθεί και τις τέσσερις εποχές του χρόνου. Κάθε εποχή προσφέρει κάτι το ξεχωριστό.

Το χειμώνα υπάρχουν τα κατάλευκα χιονισμένα τοπία, η λίμνη που συχνά παγώνει, οι χιλιάδες αγριόπαπιες και φαλαρίδες που ξεχειμωνιάζουν στα γαλήνια νερά.

Η άνοιξη είναι η καλύτερη εποχή για να συναντήσει κανείς τα σπάνια υδρόβια πουλιά, τους πελεκάνους, τους ερωδιούς, τους κορμοράνους στις αναπαραγωγικές τους διαδικασίες με

τα πιο φανταχτερά τους φτερώματα και ακόμα, τα πολύχρωμα λουλούδια και τα καταπράσινα δάση.

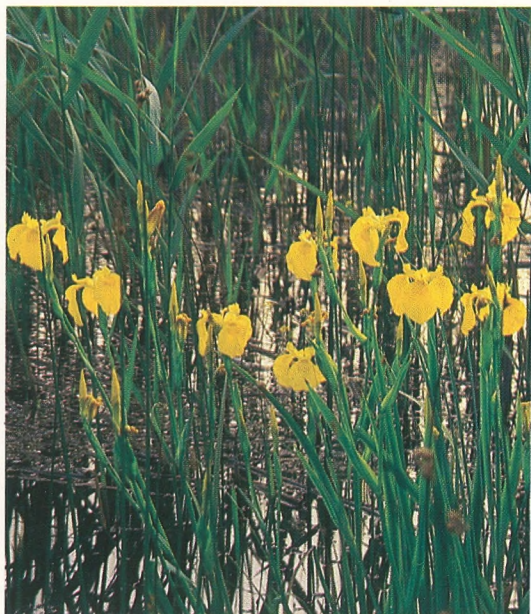
Το καλοκαίρι, μπορεί ο επισκέπτης να κολυμπήσει στις μαγευτικές παραλίες της Μεγάλης Πρέσπας, να σκαρφαλώσει στα βουνά - όπου και θα συναντήσει τους κτηνοτρόφους - να ζήσει από κοντά όλες τις αγροτικές εργασίες. Τέλος, το φθινόπωρο μπορεί κανείς να απολαύσει τους ποικίλους χρωματισμούς των δέντρων - που από πράσινα αλλάζουν στο κίτρινο, το κόκκινο, το καφέ και το πορτοκαλί - τις χιλιάδες των μεταναστευτικών πουλιών που επιστρέφουν, τη συγκομιδή των αγαθών της γης.

Πάντως, ο επισκέπτης που ξεκινάει για να περάσει μερικές ημέρες κοντά στη φύση της Πρέσπας και θέλει πραγματικά να ζήσει κοντά της και να τη χαρεί, πρέπει να έχει μαζί του ανάμεσα στ' άλλα: χοντρά παπούτσια για τις πορείες, ένα ζευγάρι κυάλια για να βλέπει από μακριά τα υπέροχα πουλιά και τ' άλλα ζώα που θα τύχει να συναντήσει, χωρίς να τα ενοχλεί και φυσικά μια φωτογραφική μηχανή, γιατί υπάρχουν πολλά για να αποθανάτισει. Ακόμη, κανείς δεν πρέπει να ξεχνά πως το υψόμετρο στην Πρέσπα είναι μεγάλο και πως ακόμη και τα καλοκαιρινά βράδια κάνει ψύχρα, έτσι θα χρειαστεί ζεστά ρούχα.

Λαγγόνες (Phalacrocorax pygmaeus) στη Λάτσεια.

Η Ίριδα των βάλτων (Iris pseudacorus).

• Που θα μείνει κανείς και πως θα μετακινείται μέσα στον Δρυμό

Στα χωριά Μικρολίμνη, Λαιμός και Ψαράδες μπορεί ο επισκέπτης να βρει μικρά ή μεγαλύτερα (στους Ψαράδες) ξενοδοχεία καθώς και ενοικιαζόμενα δωμάτια. Επίσης, στο χωριό Άγιος Γερμανός μπορεί να καταλύσει σε ένα από τα τρία παραδοσιακά κτίρια που διασκευάσε ειδικά ο Ε.Ο.Τ. σε ξενώνες, τους οποίους διαχειρίζονται οι γυναίκες του Αγροτουριστικού Συνεταιρισμού Γυναικών του χωριού. Για την μετακίνησή τους μέσα στην Πρέσπα – όσοι δεν διαθέτουν δικό τους όχημα – μπορούν να χρησιμοποιήσουν το λεωφορείο του ΚΤΕΛ Φλώρινας, που περνάει από όλα σχεδόν τα χωριά δύο φορές την ημέρα.

Το καλύτερο όμως είναι, να μετακινείται κανείς με τα πόδια, οργανώνοντας μικρές εκδρομές. «Η φύση, αποκαλύπτει τα μυστικά της μόνο στον ταπεινό περιπατητή», είπε ένας μεγάλος φυσιοδίφης.

Ειδικοί επιστήμονες - ερευνητές με ενδιαφέρον να εργαστούν για μικρό ή μεγάλο διάστημα στην Πρέσπα σε θέματα που αφορούν την μελέτη και προστασία της, μπορούν να μείνουν στον Σταθμό Επιστημονικών Παρατηρήσεων που ίδρυσε και λειτουργεί η Ελληνική Εταιρεία στην περιοχή της Μικρολίμνης μετά από σχετική άδεια και συνεννόηση με την ΕΕ (Βουκουρεστίου 36, Αθήνα, τηλ. 360 5319 και 362 2535)

• Τι μπορεί να περιλαμβάνει μία επίσκεψη στον Εθνικό Δρυμό

Εκτός από τις υπέροχες πανοραμικές όψεις της λίμνης που βλέπει ο επισκέπτης από μερικά υψηλά σημεία, όλα τα άλλα αξιοθέατα χαρακτηρίζονται από μικρή, διακριτική κλίμακα που για να τα απολαύσει κανείς πραγματικά, πρέπει να τα πλησιάσει, να τα «αναγνωρίσει», να σκύψει πάνω τους και να τα αισθανθεί από κοντά. Κάθε γωνιά μέσα στον Εθνικό Δρυμό έχει τις δικές της ομορφιές και το δικό της χαρακτήρα. Μερικά από τα ενδιαφέροντα μέρη που θα άξιζε κανείς να επισκεφθεί είναι τα εξής:

**Μικρολίμνη - Βιολογικός Σταθμός - Λά-
ταιστα - Κρανιές:** Η Μικρολίμνη είναι μικρό παραλίμνιο χωριό. Περιπατώντας διακριτικά δίπλα στα υγρά λειβάδια που συνορεύουν με τους καλαμιώνες, βόρεια του χωριού, μπορεί να δει κανείς και να φωτογραφίσει τους σπάνιους ερωδιούς, που κυνηγούν εκεί, μέσα στα ρηχά νερά, τη λεία τους, (βατράχια, φίδια, ψάρια, έντομα και άλλους, υδρόβιους οργανισμούς). Ακόμη, με βάρκες των ψαράδων, μπορεί να επισκεφθεί το μικρό πανέμορφο νησάκι Βιδρονήσι (Βιδρινέτσι).

Ξεκινώντας με τα πόδια από την Μικρολίμνη και ακολουθώντας ορισμένο μονοπάτι προς τα νότια, μπορεί κανείς να επισκεφθεί το Βιολογικό Σταθμό της Ελληνικής Εταιρείας, τον οποίο χρησιμοποιούν επιστήμονες που εργάζονται

Πελεκάνοι στις όχθες της λίμνης.

Τα κοινότερα υδρόβια πουλιά της Ελλάδας, οι φαλαρίδες (*Fulica atra*).

Τα ερείπια της μεγάλης βασιλικής του Αγίου Αχιλλείου (10ος αιώνας).

στην περιοχή, στη συνέχεια τον μικρό παραμυθένιο κόλπο της Λάτσιστας και να καταλήξει στο εγκαταλειμένο χωριό Κρανιές, μετά από πορεία μιάμιση ώρας. Υπέροχη θέα της λίμνης, υδρόβια πουλιά στη Λάτσιστα.

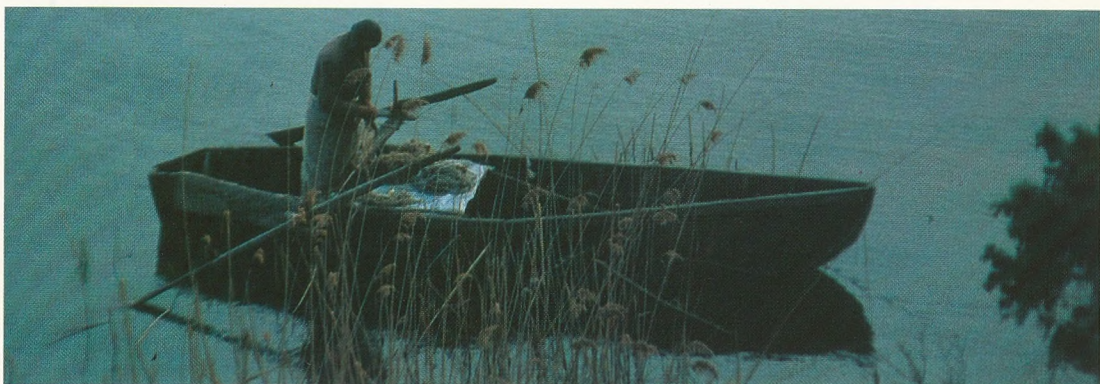
Οξυά - Σφήκα: Ακολουθώντας τον δασικό δρόμο που ξεκινάει από τον μικρό οικισμό της Οξυάς, φτάνει κανείς μετά από πορεία δύο ωρών – ανάμεσα από πυκνά δάση βελανιδιών, οξυών και άλλων πλατύφυλλων – στο εγκαταλειμένο ορεινό χωριό Σφήκα στο ομώνυμο βουνό (Σφήκα ή Τρικλάριο) και σε υψόμετρο 1.300 μ. περίπου. Από εκεί και μετά από μια ώρα πορεία, φτάνει στα ορεινά «αλπικά» λειβάδια, πάνω από την ζώνη των δέντρων, όπου την άνοιξη και το καλοκαίρι, μπορεί να ζήσει κοντά στους κτηνοτρόφους, που έχουν εκεί τα κοπάδια τους.

Λόφος Καλέ: Πανοραμική, μεγαλόπρεπη θέα ολόκληρης της λίμνης. Ιδανικό μέρος για φωτογράφιση. Τόπος για πικ-νικ και ξεκούραση στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους.

Οπάγια - Βρωμολίμνη - Παρατηρητήριο: Η έκταση που περικλείεται από το εγκαταλει-

μένο χωριό Οπάγια, την τοποθεσία Κούλα και τον ασφαλτοστρωμένο δρόμο, περιλαμβάνει το πιο ευαίσθητο τμήμα του πυρήνα του Εθνικού Δρυμού, την Βρωμολίμνη, ένα εσωτερικό σώμα νερού, με κανονική όμως επικοινωνία με τα νερά της Μικρής Πρέσπας. Εκεί υπάρχουν οι μεγάλες αποικίες των πελεκάνων, των κορμοράνων, των χηνών και πολλών ερωδιών. Όμως, όπως προαναφέρθηκε, η είσοδος εδώ απαγορεύεται αυστηρά. Τις αποικίες των πουλιών μπορεί να παρατηρήσει ο επισκέπτης με κυάλια, είτε από τον μικρό λόφο Γκόριτσα, στα νοτιοανατολικά, είτε από το παρατηρητήριο που υπάρχει στα βόρεια, δίπλα στον δρόμο. Είναι ο ιδανικότερος τόπος για παρατήρηση πουλιών στην Πρέσπα.

Άγιος Γερμανός: Τα σπίτια του χωριού είναι κτισμένα σε ρυθμό παραδοσιακής τοπικής αρχιτεκτονικής. Υπάρχει ομώνυμη βυζαντινή εκκλησία του 10ου αιώνα. Βορειοανατολικά του χωριού, το μικρό ποτάμι Στάρα με μικρούς καταρράκτες, πεντακάθαρα κελαρυστά νερά και πέστροφες. Ακολουθώντας τον δασικό δρόμο παράλληλα με το ποτάμι, φτάνει κανείς στα

Πρωινό ψάρεμα στη λίμνη.

εντυπωσιακά μικτά δάση έλατου - οξυάς και συνεχίζοντας, στις κορυφές Καλό Νερό (Bella Voda) σε υψόμετρο 2.156 μ. και Μάζι (2.060 μ.), από όπου έχει μια μοναδική θέα και των δύο λιμνών. Επίσης ενδιαφέρουσα είναι η συνάντηση με τους κτηνοτρόφους που έχουν τα κοπάδια τους στο βουνό.

Κούλα - παραλία Μεγάλης Πρέσπας: Μεγάλες αμμουδιές και ευκαιρία για κολύμπι στα διάφανα νερά της Μεγάλης Πρέσπας. Περιοχή για ξεκούραση και πικ-νικ. Παράλληλα, τόπος παρατήρησης πελεκάνων που πετούν από την μικρή στη μεγάλη λίμνη για να ψαρέψουν.

Άγιος Αχίλλειος: Επίσκεψη με βάρκα στο παραμυθένιο νησάκι του Αγίου Αχιλλείου με τον μικρό του οικισμό. Περιπλάνηση στα καταπράσινα λειβάδια. Επίσκεψη στα ερείπια της μεγάλης ομώνυμης βασιλικής που κτίστηκε τον 10ο αιώνα, με την επιτύμβια πλάκα του ερωδιού με το γεράκι και στο εγκαταλειμμένο μοναστήρι της Παναγίας Πορφύρας με την ομώνυμη εκκλησία του 16ου αιώνα.

Πύλη - Δασερή: Περπατώντας από το χωριό Πύλη στο εγκαταλειμμένο χωριό Δασερή, ο επι-

σκέπτης χαίρεται πανέμορφα δάση βελανιδιών δίπλα στους καλαμιώνες και σε πράσινα, πλημμυρισμένα με νερό λειβάδια. Πορεία μιάμιση ώρα.

Βροντερό: Γραφικό χωριό κτηνοτρόφων, σε απόσταση 13 χλμ. από την Πύλη, μέσα σε πυκνά δάση βελανιδιάς και εκτάσεις καλυμμένες με πυξούς.

Αη-Γιώργης Ψαράδων: Στο υψηλότερο σημείο του δρόμου Κούλας - Ψαράδων, βρίσκεται το μικρό εξωκκλήσι του Αη-Γιώργη. Γύρω από αυτό, υπάρχει μια συστάδα, μοναδική στην Ευρώπη, από μερικές δεκάδες υπεραιωνόβια Βουνοκυπάρισσα. Ο χώρος αυτός αποτελεί το δεύτερο τμήμα της περιοχής απόλυτης προστασίας του Εθνικού Δρυμού (πυρήνας).

Ψαράδες: Το πιο «παραδοσιακό» χωριό της Πρέσπας. Υπάρχουν πανέμορφα σπίτια χτισμένα σε τοπικό αρχιτεκτονικό ρυθμό. Με βάρκες ψαράδων του χωριού, που έχουν ειδική άδεια, μπορεί κανείς να επισκεφθεί τις καταγάλανες ακρογιαλιές της λίμνης και τις απότομες βραχώδεις ακτές, όπου, σε φυσικές και λαξεμένες κοιλότητες στα βράχια, βρίσκονται ασκηταριά,

ερμητήρια, εικόνες ζωγραφισμένες πάνω στους βράχους καθώς και δύο εκκλησίες: της Μεταμόρφωσης (αρχές 13ου αι.) και της Παναγίας της Ελεούσας (15ου αι.) με αξιόλογες τοιχογραφίες. Η δεύτερη εκκλησία, με βάση κάποιο θρύλο, είναι γνωστή και ως «Άγιος Πέτρος».

• Δύο λόγια για κείνα που δεν φαίνονται...

Η αξία του Εθνικού Δρυμού των Πρεσπών, αλλά και κάθε Εθνικού Δρυμού είναι πολλαπλή. Εξυπηρετεί ψυχαγωγικούς, μορφωτικούς και επιστημονικούς σκοπούς αλλά έχει και ένα βαθειά πολιτιστικό χαρακτήρα. Ο σύγχρονος άνθρωπος συναντώντας και βιώνοντας εκεί μια φύση ακμαία και πλούσια, ανακαλύπτει ξανά τους δεσμούς που τον συνδέουν με τη Ζωή, τη Φύση και το Σύμπαν.

Ο επισκέπτης της Πρέσπας, πέρα από τις απολαύσεις και τις δραστηριότητές του μέσα στο Δρυμό, πρέπει να συνειδητοποιήσει πως η περιοχή αυτή κατοικείται από τον άνθρωπο εδώ και χιλιάδες χρόνια. Το τοπίο φέρνει παντού τα σημάδια του ανθρώπου, κανένα μέρος δεν είναι εντελώς παρθένο κι όμως παντού υπάρχει τόσο φυσικός πλούτος και αρμονία μεγεθών, σχημάτων και χρωμάτων.

Είναι η αρμονική συμβίωση του ανθρώπου και της φύσης και η συνετή χρήση του περιβάλλοντος που μας επιτρέπει σήμερα να χαϊρόμαστε την ομορφιά, τον φυσικό πλούτο, την φύση σε

όλη της την μεγαλοπρέπεια. Είναι στο χέρι μας, αλλά και χρέος μας, να διατηρήσουμε αυτή την αρμονία για μας και τα παιδιά μας και όχι με άστοχες και άφρονες ενέργειες να την καταστρέψουμε.

Γνώρισε και προστάτεψε τον Δρυμό της Πρέσπας

Πάρε ενεργά μέρος στις προσπάθειες για την Προστασία του Δρυμού αλλά και του γενικότερου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας μας με πρώτο βήμα την σωστή γνωριμία μαζί του.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για να βοηθήσει ένας ιδιώτης σε επίπεδο ατομικό ή συλλογικό (μέσα από Περιβαλλοντικές οργανώσεις και ομάδες) τόσο για την προστασία όσο και για την διαφώτιση μεγάλου ποσοστού του ελληνικού πληθυσμού που από άγνοια, αδιαφορία ή κακή πληροφόρηση σκέφτεται και ενεργεί αντίθετα προς τις αρχές της προστασίας της φύσης και των πολύτιμων στοιχείων και πόρων της.

Σε τοπικό επίπεδο μπορείς να προσαρμόσεις όλες τις δραστηριότητές σου με τρόπο που να αποφεύγεις ή ελαχιστοποιείς την οποιαδήποτε όχληση στο Περιβάλλον.

– Έλεγε προσεκτικά τις συνήθειες και δράσεις σου και μην διστάσεις να αλλάξεις όποιες από αυτές βλέπεις και μόνος σου ότι μπορεί να προκαλούν βλάβες στα οικοσυστήματα ή τα πολιτιστικά στοιχεία που σε περιβάλλουν. Έχει αποδειχθεί ότι ένα αξιοσημείωτο ποσοστό από τις φθορές που προκαλούμε μπορούν να προληφθούν με σχετικά πολύ μικρές και ανώδυνες αλλαγές.

– Μπορείς να βοηθήσεις με την πείρα, τον ενθουσιασμό, τις γνώσεις ή την συνδρομή σου τους κατοίκους, τις τοπικές Αρχές ή τους φορείς που αγωνίζονται για την προστασία του Δρυμού και του Περιβάλλοντος γενικά.

– Μπορείς να ευαισθητοποιήσεις τα μέλη της οικογένειάς σου, τον συγγενή, το φίλο, τον συνάδελφό σου, προσφέροντας διπλή υπηρεσία:

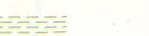
α) Σε ένα άτομο: Μαθαίνοντάς το να απολαμβάνει την ομορφιά και αρμονία των στοιχείων ενός ισόρροπου και καλοδιατηρημένου περιβάλλοντος και

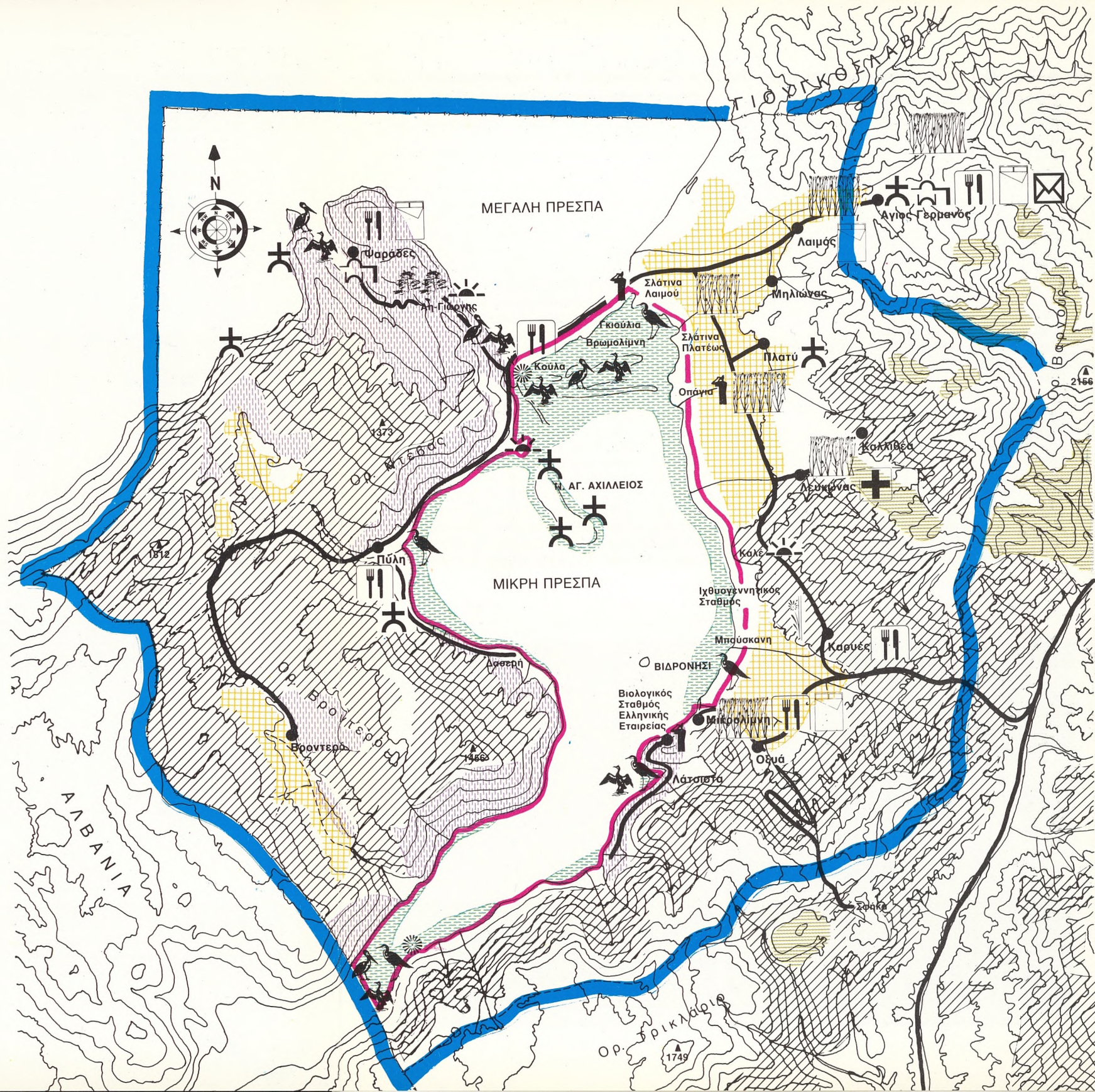
β) στο περιβάλλον: Ασκώντας τους άλλους με το παράδειγμά σου, στο να προστατεύουν ενεργά τη φύση.

– Μπορείς τέλος να βοηθήσεις βελτιώνοντας συνέχεια τον εαυτό σου βαθαίνοντας τη γνώση και την ευαισθησία σου και υιοθετώντας την αρχή ότι **το περιβάλλον σου ξεκινάει από σένα.**

Ο Σταθμός της Ελληνικής Εταιρείας στη Μικρολίμνη

- Παρατηρητήρια
- Ερωδιοί
- Πελεκάνοι
- Κορμοράνοι
- Ωραία Θέα
- Βυζαντινές εκκλησίες & άλλα μνημεία
- Ναρκισσώνες
- Νούφαρα
- Αιώνιοι Κέδροι
- Μονοπάτια & δρόμοι για πορείες
- Παραδοσιακοί οικισμοί
- Φαγητό
- Ύπνος
- Όρια πυρήνα του Εθνικού Δρυμού
- Καλαμιώνες, υγρά, λιβάδια υδρόβια βλάστηση
- Καλλιεργούμενη γη
- Φυλλοβόλα δάση Δρυός
- Φυλλοβόλα δάση οξυάς - *Fagion poesiacum* κ.λ.π.
- Υποβαθμισμένα δάση Κέδρου - Πυξού - Μακεδονικής Δρυός
- Συστάδες Φυλλοβόλου Δρυός, Πεύκου, Ελάτης και *Salix* sp., *Populus* sp.,
- Εθνικά σύνορα
- Όρια Εθνικού Δρυμού Πρεσπών
- Γραφείο ΕΛΤΑ
- Πολυιατρείο

Η ακρολιμνιά την άνοιξη.

Η «ταυτότητα» του Εθνικού Δρυμού των Πρεσπών

ΠΡΕΣΠΑ ή ΠΡΕΣΠΕΣ, λέγεται η περιοχή που περιλαμβάνει τα Ελληνικά τμήματα των λιμνών Μικρή Πρέσπα και Μεγάλη Πρέσπα και τις εκτάσεις γύρω από αυτές. Ορίζεται στα Ανατολικά και Νότια από τα βουνά Βαρνούς και Τρικλάριο και στα Δυτικά και Βόρεια από τα σύνορα με την Αλβανία και την Γιουγκοσλαβία αντίστοιχα.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ: Βορειοδυτική Μακεδονία, νομός Φλώρινας.

Ο Εθνικός Δρυμός εκτείνεται σ' όλη σχεδόν την περιοχή των Πρεσπών.

ΙΔΡΥΣΗ: 14.1.1974, Προεδρικό Διάταγμα 46, 23.1.1974.

ΕΚΤΑΣΗ: Συνολική 256.7 χλμ². Πυρήνας (περιοχή απόλυτης προστασίας): 49 χλμ².

ΧΩΡΙΑ: Βροντερό, Πύλη, Άγιος Αχίλλειος, Ψαράδες, Λαιμός, Μηλιώνα, Πλατύ, Καλλιθέα, Λευκώνας, Καρυές, Οξιά και Μικρολίμνη. Διοικητικό κέντρο της περιοχής είναι το χωριό Άγιος Γερμανός, ενώ το χωριό Ψαράδες έχει κηρυχθεί παραδοσιακός οικισμός που προστατεύεται για την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ - ΑΣΧΟΛΙΕΣ: Ο συνολικός πληθυσμός της Πρέσπας, φτάνει τους 1.545 κατοίκους (απογραφή 1981). Η κύρια ασχολία τους είναι η γεωργία και ακολουθούν η κτηνοτροφία και η αλιεία. Πολύ λίγοι απασχολούνται στον τριτογενή τομέα. Καλλιεργούνται κυρίως φασόλια – περίφημα για τη νοστιμιά τους – κριθάρι, σιτάρι, θρίζα και τριφύλλι. Τελευταία, η καλλιέργεια φασολιού αυξάνει εκθετικά, όπως επίσης αυξάνει του ηλίανθου και του καλαμποκιού. Το 75% περίπου των καλλιεργούμενων εκτάσεων αρδεύεται με νερό της λίμνης.

ΛΙΜΝΕΣ: Μικρή Πρέσπα και Μεγάλη Πρέσπα. Επιφάνεια νερού στο ελληνικό τμήμα, 43,5 και 40 χλμ². αντίστοιχα. Μέγιστο βάθος: 8 και 55 μ. αντίστοιχα.

Υψόμετρο επιφάνειας νερού: 853 μ. πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας.

ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΒΟΥΝΑ: Βαρνούς ή Περιστερί (κορυφή Καλό Νερό, 2.156 μ.), Τρικλάριο ή Σφήκα (1.749 μ.), Τσουτσούλι (1.456 μ.), Ντέβας (1.373 μ.).

ΧΛΩΡΙΔΑ: Περισσότερα από 1.300 είδη ανώτερων φυτών. Ανάμεσά τους το αποκλειστικό (ενδημικό) είδος της Πρέσπας, *Centaurea prespans*.

ΠΑΝΙΔΑ: Περισσότερα από 40 είδη θηλαστικών, 260 είδη πουλιών, 11 είδη αμφιβίων, περισσότερα από 20 είδη ερπετών, 15 είδη ιχθύων. Ενδεικτικά αναφέρονται: περίπου 150 ζευγάρια Αργυροπελεκάνοι, 120 ζ. Ροδοπελεκάνοι, περίπου 100 ζ. Ερωδιόι, 400 ζ. Κορμοράνοι, 200 ζ. Λαγγόνες, 1 ζ. Θαλασσαετόι, Αρκούδες, Λύκοι, Βίδρες, Ζαρκάδια, Αγριογούρουνα, Αγριόγατοι.

• Η λίμνη Μικρή Πρέσπα αποτελεί επίσης έναν από τους 11 ελληνικούς υγρότοπους διεθνούς σημασίας, που προστατεύονται σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση του RAMSAR. Ακόμη, όλη η περιοχή της Πρέσπας κηρύχτηκε Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους. (Φ.Ε.Κ. 86, 10.2.1977).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
Βουκουρεστίου 36, 106 73 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 3605.319 - 3622.535

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΡΥΜΩΝ
ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΔΑΣΩΝ
Ιπποκράτους 3-5, 101 64 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 3600.807 - 3608.225
Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ